

Villa Elfvik

Villa Elfvikin luontotalo on Espoon kaupungin ympäristövalistuskeskus. Luontotalo tarjoaa luonto- ja ympäristötietoutta eri muodoissaan. Elfvikissä on luontopolkuja, joista osalla voi kulkea pitkospuita pitkin, ja lintutorni. Elfvik on Laajalahden luonnonsuojelualueen pohjoisreunassa.

Villa Elfvik elokuussa vuonna 2015

Villa Elfvikin rakennutti asuintalokseen vapaaherratar Elvira Standertskjöld vuonna 1904, ja sen suunnitteli arkkitehti Mauritz Gripenberg. Rakennus edustaa englantilaisvaikutteista jugendia ja on rakennushistoriallisesti arvokas. Standertskjöldien kuoltua rakennus päättyi monien välivaiheiden kautta Espoon kaupungin omistukseen vuonna 1985, minkä jälkeen se kunnostettiin. Vuonna 1992 se avattiin yleisölle.

Nimi Elfvik lienee yhdistelmä Elvirasta ja keijua tarkoittavasta ruotsin kielen sanasta "älva" sekä paikannimestä Bredvik. Nimi lausutaan Elviik.

Villa Elfvik sijaitsee Laajalahden rannalla, Leppävaaran ja Tapiolan kaupunkikeskusten välillä. Alkujaan sen lähetyvillä oli myös venelaituri, jonne kulki höyrylaiva, mutta koska sen edustalla oleva osa Laajalahtea on vähitellen kasvanut täyteen ruovikkoa, sinne ei nykyisin enää pääse vesitse. Rannassa on kivilaituri.

Luontotalo Villa Elfvik Espoossa. Etualalla Espoossa vaikuttaneen kuvanveistäjä Jussi Koivusalon graniittiveistos *Iso musta* (1992).

Villa Elfvikin alueella on myös Pajamäen aurinkokuntamalliin kuuluva planeetta Uranuksen malli. Planeetta sijaitsee vanhassa huvimajassa. Huvimajan graniittisen perustuksen kivet on louhittu Villa Elfvikin lähistöllä olleesta graniittilouhoksesta. Louhoksen jäänteet ovat vieläkin jäljellä.

Standertskjöldin perhe

Villa Elfvikin rakennuttaja Elvira Sofia Wilhelmina o.s. Hallgren syntyi Gävlessä Ruotsissa vuonna 1868. Hän avioitui vuonna 1892 vapaaherra Emil Albert Mauritz Standertskjöldin kanssa. Emil Standertskjöld oli syntynyt Tulassa Venäjällä vuonna 1864 Carl August Standertskjöldin poikana. Pariskunnalla oli kaksi tytärtä: Helsingissä syntyneet Fanny Lise Thérèse (s. 1893) ja Thelma Elvira Emelie (s. 1897).

Emil Standertskjöld osti Bredvikin kartanon ja aikoi rakennuttaa huvilan Laajalahden rannalle. Suunnitelma jäi toteutumatta, koska hän kuoli varsin nuorena vuonna 1900. Muutaman vuoden kuluttua hänen leskensä Elvira Standertskjöld rakennutti huvilan, josta tuli hänen ja hänen lastensa koti. Elvira Standertskjöld kuoli Elfvikissä vuonna 1955.

Kuvanveistäjäksi koulutautunut Thelma ja näyttelijä ja kuvataiteilija Lise elivät Elfvikissä elämänsä loppuun saakka. Kumpikaan heistä ei avioitunut eikä saanut lapsia. Thelma kuoli vuonna 1957 ja Lise vuonna 1974. Sisarusten yhteinen testamentti määräsi, että Villa Elfvikiin oli tehtävä huoneistoja ruotsinkielisten näyttelijöiden ja taiteilijoiden asunnoiksi. Jos se ei mitenkään olisi mahdollista, asuntoja olisi hankittava heidän testamenttivaroillaan muilla keinoin testamentin tarkoituksen mukaisesti. Kävi ilmi, että Villa Elfvik ei soveltunut tarkoitukseen muun muassa paloturvallisuussyistä, joten huvila myytiin, ja se päättyi lopulta Espoon kaupungin omistukseen.